

Zeinab Kikvidze

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

Aspects of Narrative Discourse in Contemporary Literature

Political events of the last century both changed the political map of the globe and generated entirely new reality in human minds. A new narrative discourse came into being in which the author of a narrative developed into a narrator character and a narrator reader. Narration comprised documenting of basic political events and facts with a background of the retrospection of history.

Predominantly, both the author and the reader get involved within a common narrative discourse as far as the literary representation of the recent past evokes postmodernist sensitivity in the same way both in reality and in imagination.

Key words: Narrative discourse, narrator character, narrator reader, postmodernism.

ზეინაბ კიკვიძე

საქართველო, ქუთაისი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნარატიული დისკურსის ასპექტები თანამედროვე ლიტერატურაში

გასული საუკუნის დასასრულის პოლიტიკურმა მოვლენებმა არა მარტო მსოფლიო რუკა შეცვალა, არამედ ადამიანთა მენტალობაში წარმოშვა სრულიად ახალი რეალობა. განსაკუთრებული წვლილი კი ახალი სინამდვილის დადგომასა და მის მიღებაში საბჭოთა კავშირის დაშლის პროცესებმა შეიტანა. ის, რაც წლების განმავლობაში საოცნებო იყო, რასაც ცალკეულმა პიროვნებებმა თავიანთი შეგნებული ცხოვრება და სიცოცხლე შესწირეს, მეოცე საუკუნის 90-იან წლებში სინამდვილედ იქცა. ტოტალურ დაშლას ადამიანური არსებობის თითქმის ყველა სფეროში მოჰყვა დანგ-

რევა და დაძაბულობა. თითქოს, ერთი შეხედვით, მყარი სტატუს-კვო ერთბაშად დაირღვა და არსებული სინამდვილე თავდაყირა დადგა. ქვეყანა თავისუფალი გახდა, ამ სიტყვის ძალიან პირობითი გაგებით, – სამოქალაქო ომმა ხელახლა წამოსწია ქართველთა ისტორიაში არსებული კუთხეების დაპირისპირების სამარცხვინო ფაქტი, აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ომმა „შენელებული ნაღმის“ მისია შეასრულა და გაურკვეველი დროით ძირძველი ქართული მიწები ქვეყანას ჩამოაჭრა. ეკონომიკური კოლაფსი იმდენად სტრესული აღმოჩნდა, რომ ქვეყნის მოსახლეობის საკმაოდ დიდი რაოდენობა მუდმივ ემიგრანტად იქცა.

გარეგანი ფაქტორები უკიდურესად ამძაფრებდა შინაგანი სამყაროს დარღვევასაც; ამ მხრივ ერთ მნიშვნელოვან პარადოქსსაც უნდა მიექცეს ყურადღება: რამდენადაც რთული იყო საქართველოში ცხოვრება, რამდენადაც ყველაფერი მოიშალა და უკან-უკან წავიდა, იმდენად საგრძნობი გახდა მსოფლიოში არსებული ტექნიკური გამოგონებების წინსვლა; რაც უფრო ამძაფრებდა უკიდურესი ნიჰილიზმისა და უიმედობის განცდას. ვირტუალური კავშირების წყალობით, დედამიწა თითქოს დაპატარავდა; ის, რაც ერთ დროს ძალიან შორეული ჩანდა, სულაც არ ყოფილა მიუწვდომელი. გლობალიზაციის პროცესმა დააჩქარა ცივილიზებული ქვეყნების მიღწევათა გათავისების სურვილი, თუმცა ამისათვის მხოლოდ სურვილი არ იყო საკმარისი. ქართველი საზოგადოება მენტალურად ამჟამად არ აღმოჩნდა მზად ელვის სისწრაფით მიმდინარე ცვლილებებში აქტიური მონაწილეობისათვის.

ასეთი იყო რეალობა, რომელიც ვერ დარჩებოდა მხოლოდ ისტორიასა და ადამიანთა მეხსიერებაში, ის უნდა გადასულიყო ლიტერატურაში, მწერლის თვალს უნდა გაეზომ-აეწონა და ეთქვა უფრო ცხადად სათქმელი, ვიდრე ამას თავად ცხოვრება აკეთებდა. მწერალი აღმოჩნდა ეპოქალური მოვლენების ეპიცენტრში, ამიტომ მისთვის, ცხადია, განსაკუთრებულად საჩინო იყო რეალობა.

ზოგადად, ხელოვანი იაზრებს რა არსებულს, ხედავს მას არა მხოლოდ მოცემულ მომენტში, არამედ მარადიულ დროსთან მიმართებაში; სხვადასხვა ეპოქის მოვლენები ძალიან ხშირად თითქოს მეორდება და რეპრეზენტირდება მწერლის შემეცნებაში. ახალი ისტორიზმის თანახმად, ისტორია არ არის მხოლოდ ოფიციალური დოკუმენტებისა და წყაროების შედეგად შექმნილი

პროცესი, არამედ ამა თუ იმ პერიოდში მცხოვრებ სხვადასხვა პოზიციის მქონე პირთა ნაღვაწი, ამ სიტყვის უფართოესი გაგებით. რანკეს პოზიციით, ტრადიციული პარადიგმის თანახმად, ისტორია ობიექტურია. ისტორიკოსის ამოცანაა მკითხველისთვის ფაქტების მიწოდება, ისე, როგორც „ეს მოხდა სინამდვილეში“ (ბერკი 1992: 5).

ობიექტური გარემო მთელი თავისი მრავალფეროვნებით სუბიექტურში შეიჭრა და ჯერ კიდევ მოდერნიზმში დაწყებული ეგზისტენციური მყოფობა უფრო გააფართოვა და გაამყარა, რასაც აღრმავებდა უკიდურესი დაეჭვება ყოველივე არსებულისადმი და პარანოიული შფოთვა ენიგმური გარემოსადმი; დანაწევრებული და დანაკუწებული კონტინუუმი ახლებურად უნდა აგებულიყო. უნდა შექმნილიყო ახალი რეალობა, თუნდაც წარმოსახვაში, რომელიც ლეგიტიმაციას მწერლობაში მოიპოვებდა. ძველი მოვლენები და ფაქტები უნდა შერწყმოდა ახალს, საყოველთაოდ ცნობილ პიროვნებებს, ახალიმიჯმორგებულებს, ახალი დანიშნულებით უნდა წარედგინათ თავი საზოგადოების წინაშე.

ჟაკ დერიდას შეხედულების მიხედვით, დეკონსტრუირებული სინამდვილე მწერალს უნდა აღედგინა, ოღონდ ახალი, მანამდე არარსებული კონსტრუირებით. ეს ყველაფერი კი საუცხოოდ გამოვლინდა პოსტმოდერნისტულ მგრძნობელობასა და პოსტმოდერნისტულ ლიტერატურაში.

პოსტმოდერნიზმმა თითქმის ყველა სამწერლობო ხერხს ახალი მნიშვნელობა შესძინა; უძველესი წარსულიდან მომდინარე ტროპები თუ ჟანრები, სიუჟეტური საფეხურები თუ პერსონაჟის გამოხატვის საშუალებები, ჟანრები სრულიად ახლებური ფუნქციით დაიტვირთა და ახალი ლიტერატურული სინამდვილის შესათხზველ დეტალებად იქცა. ასევე მოხდა თხრობასთან დაკავშირებითაც; თითქოს ის, რასაც ადრინდელ დროში უწოდებდნენ ეპოსს – თხრობას, თანამედროვეობაში იქცა ნარატივად, მაგრამ ნარატივის ფუნქცია და მნიშვნელობა გაცილებით უფრო დიდი აღმოჩნდა, ვიდრე ეპოსისა.

ნარატივი სრულიადაც არ ნიშნავს მხოლოდ თხრობას, ის ერთდროულად აერთიანებს მონათხრობს წარსულზე, ანუ უკვე მომხდარ ამბავზე, რომელიც, შესაძლოა, ისტორიული მოვლენაც კი იყოს და არა მხოლოდ მწერლის მიერ გამოგონილი ამბავი. ნარატივში მოიაზრება თვითონ ავტორის არსებობა, როცა მწერალი

არის არა მხოლოდ მთხრობელი, არამედ ამბის უშუალო შემომქმედი, მონაწილე და შემგარმნები; ნარატივი ითავსებს მკითხველსაც, რომელიც კი არ ეცნობა მწერლის მიერ შემოთავაზებულ ამბავს, არამედ მონაწილეობს მასში, ან თვითონაც ხდება მთხრობელი. პოლ რიკიორის განმარტების თანახმად „სამყარო, რომელიც ნებისმიერ თხრობით ნაწარმოებში იქმნება, ესაა დროითი სამყარო, ანუ დრო იქცევა ადამიანურ დროდ იმდენად, რამდენადაც იგი ნარატიული ხერხებით არტიკულირდება და პირიქით, თხრობა იმდენადაა მნიშვნელოვანი, რამდენადაც მასში იკვეთება დროითი გამოცდილების თავდაპირველი ნარატიულობა. ანუ წარსულს, აწმყოსა და მომავალს უკვე აქვს წინარე ნარატიული სტრუქტურა (ხარბედია 2008: 200).

ნარატივში მოცემული მოვლენის ან ფაქტის დროის, მწერლისა და მკითხველის დროთა თანხვედრა ქმნის ნარატიულ დისკურსს, ერთგვარ მყოფობას, როცა პოსტმოდერნისტული ესთეტიკის წყალობით იშლება ზღვარი მწერალს, პერსონაჟსა და მკითხველს შორის. ცვეტან ტოდროვი ნარატივს არ თვლიდა მოვლენათა სერიად, არამედ მიუთითებდა რომ მოვლენები დისკურსის კომპონენტები იყო. თანამედროვე ქართულმა მწერლობამ უახლეს ისტორიულ მოვლენათა სერია აქცია მყოფობად, რადგან მწერალიცა და მკითხველიც ფაქტობრივად ერთი ეპოქის, ერთი ნარატივის ბინადარნი აღმოჩნდნენ, ამიტომაც ჩამოყალიბდა ახალი ნარატიული დისკურსი, რომელშიც ნარატორი ავტორი გაიშალა ნარატორ პერსონაჟად და ნარატორ მკითხველად. თხრობა მოიცავდა ძირეული პოლიტიკური მოვლენებისა და ფაქტების ფიქსაციას ისტორიის რეტროსპექციის ფონით; ცნობილი მოვლენები, ისტორიული ფაქტები, ისტორიული პიროვნებები თხრობაში ჩართული აღმოჩნდნენ თავიანთი რეალური და წარმოსახვითი სინამდვილით.

ნარატორი ავტორი ძირითადად გადაიქცა ნარატორ პერსონაჟად – ჰომოდიეგესისურ მთხრობლად, რომელსაც არა მხოლოდ გამძაფრებული რეფლექსია ჰქონდა მონაყოლზე, არამედ ამბის უშუალო მონაწილედ წარმოსდგებოდა. გ. დოჩანაშვილის „ლოდი, ნასაყდრალი“, ა. მორჩილაძის „შენი თავგადასავალი“, ლ. ბუღაძის „პატარა ქვეყანა“ ჰომოდიეგესისური თხრობის საუცხოო ნიმუშებია. მათში აშკარაა, რომ ავტორ-ნარატორი ამბის უშუალო მო-

ნაწილგა, ანუ გარკვეული გაგებით, პერსონაჟია და საკუთარი რეფლექსიაც აქვს მონათხრობზე. ამ თხზულებათა დრო გასული საუკუნის ბოლო ათწლეული და ახალი საუკუნის დასაწყისია, ერთგვარი „ცხელი“ ეპოქა ღირებულებათა ნიველირებისა და გადაფასებებისა.

ავტორ-პერსონაჟი იმყოფება დიეგესისში, ანუ მოთხრობილი ამბის დროსა და სივრცეში, მეტიც დოჰანაშვილისა და მორჩილადის რომანებში მწერალი აღწევს პერსონაჟის ცნობიერებაში, ამ შემთხვევაში ნარაციის შიდა ფოკალიზაცია ხორციელდება, რაც მიიღწევა შინაგანი მონოლოგის ხერხით. უმეტესად მოვლენები მთხრობელ-პერსონაჟის შემეცნებაში მიმდინარეობს, „ლოდი, ნასაყდრალში“ ლინეარულ თხრობას ორი მიმართულება აქვს: 90-იანების საქართველოში მიმდინარე მოვლენები და უღირსად წოდებული ავტორ-პერსონაჟის პირადი ცხოვრება, რომელშიც მწერლის პიროვნული ტრაგედიით გამოწვეული ცხოვრების საზრისის ძიება ღმერთის ყოვლისშემძლეობის აღიარებამდე მიდის. რომანი ისეთი ნარაციითაა დაწერილი, რომ ავტორი მკითხველს „შესვენების“ უფლებას არ აძლევს: ეპოქალური მოვლენები, მწერლისეული რეფლექსიები საკუთარ მონათხრობზე, ესეისტური ჩანართები ქართველ და უცხოელ მწერლებზე, პირადი ცხოვრებიდან აღებული დეტალები, ემოციური აღმოჩენები და ირონიანარევი დეტალები იმდენადაა ერთმანეთზე გადაჯაჭვული, რომ ეს ვეებერთელა, თითქმის 800 გვერდიანი რომანი ერთ მონათხრობად აღიქმება, რომელსაც არა აქვს არც ნაწილები და არც ცალკეული თავები. რის შედეგადაც მკითხველი „იძულებულია“ არ/ვერ მოსცილდეს თხზულებას, მიჰყვეს თხრობას და თავადაც განიცადოს ყველა ნიუანსი, ერთგვარად იქცეს ამბის უშუალო მონაწილედ.

ნარატივი ხშირად წარმოსახვით რეალობაშია გადატანილი და ნარატორი პერსონაჟის ცნობიერებაში მიმდინარეობს, ამ შემთხვევაში წაშლილია ზღვარი რეალურსა და წარმოსახვითს შორის. ნარაცია შინაგანი მონოლოგის საშუალებით ხორციელდება. ისეთი ისტორიული ფაქტი, როგორცაა 9 აპრილის ღამე ან 90-იანი წლების მოვლენები, მოქმედი პირის წარმოსახვაში მრავალგზის რეპრეზენტირდება და მუდმივმოქმედ უბედურებად აღიქმება. აკა მორჩილამეც ჰომოდიეგესისურ მთხრობლად გვევლინება

„შენს თავგადასავალში“. მწერალი შედის პერსონაჟის, პეტრე ჯაფარიძის ცნობიერებაში, თუმცა უფრო სწორად გვიჩვენებს, სწორედ რომ გვიჩვენებს „დაბოლილი“ ჯორჯ ჯეფერსად ქცეული მოქმედი პირის ჰალუცინაციებს. ინგლისში, ლონდონში მყოფ ქართველს ნარკოტიკული საშუალების მიღების შედეგად ტრავმული მეხსიერება უმძაფრდება და 9 აპრილის კომმარული ღამე ხელახლა განეცდევინება. მისთვის კომენდანტის საათი და გენარალ როდიონოვის განკარგულებები ვერაფრით იქნება მხოლოდ ისტორია. ეს სწორედ ნარატიული დისკურსია, რომელშიც გაერთიანებულია ავტორიცა და მკითხველიც, ასეთ პოზიციას ამყარებს სათაურად აკაკი წერეთლის „ჩემი თავგადასავალის“ გამოყენება. თუ მეცხრამეტე საუკუნის ტექსტში მწერალი თავის ბიოგრაფიულ მომენტებს მოგვითხრობს, თანამედროვე ტექსტში პერსონაჟის ბიოგრაფიული ნარატივი მკითხველისიცაა. არჩეული სათაურით ავტორი მკითხველს პირდაპირ ეუბნება, რომ თხზულებაში მოთხრობილი ამბავი მხოლოდ პერსონაჟის კი არა, მკითხველის თავგადასავალიცაა.

აკა მორჩილაძის პერსონაჟის თავგადასავალი ზოგადად ყველა იმ ქართველის თავგადასავალია, რომელმაც თავად ნახა საბჭოთა ფასეულობების მსხვერვა და მოვლენების უშუალო მონაწილეც იყო. მწერალი არ კმაყოფილდება მხოლოდ სათაურის მიზანმიმართული მინისნებით და საკუთარ თხზულებაზე რეფლექსიასაც გვთავაზობს, რაც ერთგვარი ხელწერაა აკა მორჩილაძისა. „ამ შემთხვევაში ისე გამოვიდა, რომ „შენი თავგადასავალი“ მეტად დატვირთული გამოდგა ათასგვარი გახსენებებით, ალუზიებითა და ტყუილით, თუ ნამდვილი სიმბოლოებით, რომლებიც ძალაუნიებურად იბადებოდნენ და რომელთა შეკავებაც ვერაფრით მოვახერხე და რაც უფრო მეტს ვწერდი, მით მეტად მეხლართებოდა ეს ამბები“ (მორჩილაძე 2002: 278), – წერს მწერალი და თითქოს მკითხველთან თავს იმართლებს იმის გამო, რომ მთელი სამყაროს ცნობილი თუ უცნობი პირები ერთად მოაქცია ჯორჯ ჯეფერსის გაბრუებულ თავში. ესეც ერთგვარი პოსტმოდერნისტული პასაჟია ნარატიული დისკურსით განპირობებული.

ჰომოდირეგესისური ნარატივაა ლაშა ბულაძის „პატარა ქვეყანაშიც“. ეს თხზულება რამდენადმე ნახევრად ავტობიოგრაფიულად შეიძლება ჩაითვალოს. მწერალ-მთხრობელი ამბის უშუალო

მონაწილეცაა და საკუთარი რეფლექსიების ფიქსატორიც. ავტორი პოსტმოდერნისტული ეპატაჟურობით იწყებს რომანს და გვიჩვენებს თანამედროვე ქართველების მიერ წმინდა ნინოს გზის გავლის პროცესს. რამდენადმე ეს დეტალი სიმბოლურ დატვირთვას იღებს და მასში ორმაგი სტანდარტი იკითხება. ერთი მხრივ, ქრისტიანობის გზით სიარულის სურვილი და ადამიანთა ქმედების სრული შეუსაბამობა ამ სურვილთან. ეს მსვლელობა უმაღლესი სულიერების გამოხატვის ნაცვლად ფარსის სახითაა წარმოდგენილი და შემდგომი მოვლენებიც, საერთოდ საქართველოში ცხოვრება კარიკატურულადაა აღწერილი. ავტორ-ნარატორ-პერსონაჟს უკიდურესად გამძაფრებულად აქვს ნაჩვენები დანგრეული საზოგადოება და დანგრეული ღირებულებები. ადამიანები ცდილობენ ღირსეულად წარმოადგინონ თავიანთი თავი შესაბამის პოზიციებზე, თუმცა აღმოჩნდება, რომ ყველაფერი ყალბია და გაუფასურებული. ნარატორი მკითხველს მუდმივად სთავაზობს საკუთარ შეფასებებს ცალკეულ მოვლენებსა და პიროვნებებზე და მრავალგვარად გააზრებინებს სათაურსაც, რაშიც ქვეყნის გეოგრაფიულ სიმიცრეზე როდია მინიშნება, არამედ დამცრობილ პიროვნულობასა და ამპარტავნებაზე. ეს რომანი ემორჩილება პოსტმოდერნისტულ კანონებს და მის მკითხველს მუდმივად აქვს დაეჭვების განცდა, ნუთუ ასე ყალბია ყველაფერი.

ნარატიული დისკურსის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი არის მონათხრობი ამბის დრო და სივრცე. საერთოდ ქრონოტოპი ლიტერატურაში ყოველთვის ასრულებდა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან როლს თხზულების კომპოზიციური მთლიანობისათვის, თუმცა ნარატიულ დისკურსში მან ახალი ფუნქცია შეიძინა. პოსტმოდერნისტული ესთეტიკის პრინციპების საშუალებით საფუძველი ჩაეყარა ახალი ნარატიული დიეგეზისის სახეს, როცა ისტორიული პიროვნებები, მოვლენები, პოლიტიკურ-დიპლომატიური ურთიერთობები მწერლის თანადროულ ფაქტებსა და პიროვნებებს შეერწყა; შეიქმნა ახალი გამოგონილი პერსონაჟები და ჩამოყალიბდა ახალი უტოპიური სამყარო, რომელიც ერთდროულად არსებობს როგორც წარსულში, ასევე თანამედროვეობაში და ქმნის ახალ რეალობას. თუმცა თხრობა მეტაღვსისის ფორმატში მიმდინარეობს (ა. მორჩილაძე „სანტა-ესპერანსა“) და მწერალი მკითხველს ნარატორად აქცევს. ეს

განსაკუთრებით საჩინოა ა.მორჩილადის თხზულებებისათვის, კერძოდ, კი „სანტა ესპერანსასათვის“, რომელშიც მწერალმა მულტიპერსპექტიული თხრობის განსაკუთრებული მოდელი შექმნა.

ამ თხზულებაში თხრობა განსხვავებული ტექსტების მონტაჟითა და კომბინაციით მიმდინარეობს. მწერალი არარსებულ კუნძულს შავ ზღვაში ათავსებს და წარმოადგენს მას დავით აღმაშენებლის მიერ დასახლებულად. საკმაოდ შთამბეჭდავია კუნძულის თვითმყოფობა, რომელიც მრავალი ფაქტორითაა განპირობებული. თუმცა ამ შემთხვევაში უაღრესად საინტერესოა ნარაციის ფორმა. მწერალი რომანის აგებისა და ამბავთა დალაგების ექსკლუზიურ უფლებას მკითხველს აძლევს, რომელსაც შეუძლია სხვადასხვაგვარი თანმიმდევრობით წაკითხოს კუნძულის ისტორია. ა.მორჩილადისათვის დაჭრილი და ცენტოებად ქცეული ტექსტის ხელოვნება სტილური თავისებურებაა, მაგრამ ამ რომანში სათხრობი ამბავი უაღრესად დაშლილია. 2005 წელს გამოცემულ წიგნს ჰქონდა არა ერთიანი წიგნის ფორმა, არამედ აზგაში ჩაწყობილი წიგნაკების სახე, რომელთა წაკითხვის რიგითობაში არჩევანი მკითხველს ეკუთვნოდა. ნარატივის ქრონოლოგიურობა ამ შემთხვევაში ნულოვან ზღვრამდეა დასული, რადგან რამდენი მკითხველიცაა, წაკითხვის იმდენივე ვარიანტი შეიძლება არსებობდეს. მწერალი თითქოს განზე გადის და მკითხველს „აიძულებს“ პაზლის დეტალებით დაუკავშიროს მონაკვეთები ერთმანეთს და „ააწყოს“ ერთიანი თხზულება. ამ შემთხვევაში ნარატორის ფუნქცია მკითხველისთვისაა მინიჭებული.

თუ სხვა თხზულებებში – „აგვისტოს პასეანსი“, „ფრიდონიანი“, „წიგნი“ ავტორის მიერაა ცენტოებად დაშლილი და მათ შორის ბმასაც თავადვე გვთავაზობს, „სანტა ესპერანსაში“ მეტა-ლექსისი მკითხველის განსასაზღვრავია, ასევე ისიც, თუ როგორი დიეგესისური წყობა მიეცემა ნარაციას. ფაქტობრივად, ნარატორობის უფლება მწერლიდან მკითხველს გადაეცემა და ის ხდება ერთგვარი თანაავტორი.

ძირითადად, ავტორიცა და მკითხველიც ერთ ნარატიულ დისკურსში ექცევიან, რადგან უახლესი წარსულის ლიტერატურული რეპრეზენტაცია როგორც რეალობაში, ისე წარმოსახვაში ერთნაირად აღძრავს პოსტმოდერნისტულ მგრძნობელობას. ავტორი, პერსონაჟი და მკითხველი ერთიანდებიან და ყალიბდება ახალი მხატვრული გამომსახველობითი ფორმა, რომელიც განპირობებულია ნარატიულ დისკურსში მონაწილეობით.

დამოწმებანი:

ანდრონიკაშვილი 2018: ანდრონიკაშვილი ზ. *პატარა ქვეყანა*, 04.06.2018. <http://indigo.com.ge/articles/literature/patara-kveqana>

ბერკი 1992: Burke, P. *New Perspectives on Historical Writing* (University Park, PA: The Pennsylvania State University Press, 1992)/ kulturiskvlebi.weebly.com › burke_new_history.

ბულაძე 2017: ბულაძე ლ. *პატარა ქვეყანა*. თბილისი: 2017.

დოჩანაშვილი 2002: დოჩანაშვილი გ., *ლოდი, ნასაყდრალი*, თბილისი: 2002.

მორჩილაძე 2002: მორჩილაძე ა. *შენი თავგადასავალი*, თბილისი: 2002.

მორჩილაძე 2017: მორჩილაძე ა. *სანტა ესპერანსა*, თბილისი: 2017.

პაიჭაძე 2009: პაიჭაძე დ. *დაბოლილი ცნობიერების ნაკადი*, არილი, 14.06. 2009.

ხარბეღია 2008: ხარბეღია მ. „ნარატოლოგია“. *ლიტერატურის თეორია XX საუკუნის ძირითადი მეთოდოლოგიური კონცეფციები და მიმდინარეობები*, ლიტერატურის ინსტიტუტი, თბილისი: 2008.

Tamar Lomidze

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Concept of Time in the Novel by Aka Morchiladze „Paliashvili Street Dogs“

The novel by Aka Morchiladze depicts the situation of the 90s of the 20th century in Tbilisi.

Two layers are traced in the novel: a banal melodramatic plot and an intertextual plan. The events depicted in the first layer under the influence of the second plan acquire the features of an unreliable narrative.

In addition, the plot, parts of which are usually associated with causal and temporal relationships, is presented in the form of isolated periods of time (subjective times). This mosaic narrative creates the effect of the decay of global time and further enhances the tragic context of the novel by Aka Morchiladze.

Key words: Aka Morchiladze, Ostrannenie, plot discreteness.